

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא

ב.

עין משפט
נר מצוה

קסו א ב מ"י פ"ו מהל' מביה הלכה י' ועין בהשגות ובמ"מ ובכ"מ סגן עשין פג טושי"ע ח"מ פ"ו סו סעף כג:

קסו ג מ"י פ"ה מהל' מילה ואברה הל' י' סגן עשין עד טושי"ע ח"מ פ"ו סה סעף י':

קסד ד מ"י פ"ה מהל' טושי"ע פ"ו סה סעף ט:

קפס ה מ"י פ"ו טושי"ע פ"ו סה סעף י':

קע ו מ"י פ"ו מהל' טושי"ע פ"ו סה סעף יא:

קעא ז מ"י פ"ו מהל' מילה ולוה הלכה יא סגן עשין עד טושי"ע פ"ו סה סעף א:

ש"מ איתא דרשמואל. וא"ת ויחוש שמה מכרה במעמד שלשמן שאינה יכולה לנמול כדמוכח פרק האיש מקדש (קדושין ד' מת. ושם ד"ה יג) גבי התקדשי לי בשטר חוב או במלוה שיש לי ביד אחרים דקאמר במלוה בשטר במאי פליגי דרשמואל דאמר שמואל

ש"מ. מדלל חיישין להכי דאי נמי הוה הכי שפיר זכי בעל בשומר שכתב לשמה: איסא לדשמואל. דלמך המוכר שטר חוב לחבירו וחזר המוכר הזה ומחלו מחול הוא אכל הלוה. הלכך אם מכרה זו כתובתה בחייב דהיינו שטר חוב מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יולא מתחם ידה**. שםצ"ה

HebrewBooks.org © Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

שמע מינה איתא דרשמואל (ד) דאמר שמואל המוכר שטר חוב לחבירו וחזר ומחלו מחול ואפי' יורש מחול אביי אמר אפילו תימא ליתיה לדרשמואל הכא במאי עסקינן בששטר כתובה יוצא מתחת ידה ורבא אמר אי משום שטר כתובה לשתוי לשתוי כתובות ואביי אמר חדא לשתוי כתובות לא חיישין ועוד שובר בזמנו טרף אביי למעמיה דאמר (ג) עדיו בחתומיו זכין לו: **מתני'** (א) מצא איגרות שום ואיגרות מזון שטרי חליצה ומיאונין ושטרי בירוין (ב) וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר (ג) מצא בחפיסה או בדלוסקמא (ד) תכריך של שטרות או אגודה של שטרות הרי זה יחזיר וכמה אגודה של שטרות שלשה קשורין זה בזה רשב"ג (אומר (ה) אחד הלוח משלשה יחזיר ללוה שלשה הלויין מן האחד יחזיר למלוה ימצא שטר בין שטרותיו ואינו יודע מה טיבו יהא מונח עד שיבא אליהו אם יש עמו (ו) סמפונות יעשה מה שבסמפונות: **גמ'** (ז) מאי שטרי ברורין הכא תרגמו שטרי מענתא רבי ירמיה אמר זה בורר לו אחד וזה בורר לו אחד: וכל מעשה ב"ד הרי זה יחזיר: (ח) ההוא גיטא דאשתכח בי דינא דרב הונא דהוה כתיב ביה בשויורי מתא דעל רבים נהרא אמר רב הונא חיישין

מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יולא מתחם ידה**. שםצ"ה לפנינו דליכא למיחש לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשפי כתובות**. שמה שני שטרי כתובה היו לה [יש] לחוש שמה מסרה אחד ללוקח וצאה לחזור בה ולמחול אכל בעלה ומסרת לו שובר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדרשמואל ומתוך צדיקה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישין לשמה כתבה ליתן בניסן כו': ואזני **אמר**. מהכא לא תסייע לדרשמואל: **חדא דלשפי כתובות לא חיישין**. הלכך ליכא למיחש ללמלא זנתה בטובת הנאה: **ועוד**. אי נמי זנתה בטובת הנאה לית לן למיחש לשמה כתבה לשובר בניסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שובר לידה בתשרי וזכה למפרע זו מומן חתימתו ולא היה ממכרה שנתיים כלום ושובר מומן הכתוב זו טורף ואזני לטעמיה כו': **מתני'** איגרות שום. ששמו ב"ד נכסי ליה למלוה בטובתו: **ואיגרות מוזן**. קטניה לזון את בת אשתו: **מיאונין**. קטניה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במלאוץ ואינה נכריה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין ליה ב"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמתורה לישא: **שטרי בירוין**. בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר. דליכא למיחש לשמה נמלך דהא ב"ד לא כתבום אלא דבזר פרעון ולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך זהו פרעון כדלמרינן לעיל (ד' טו): ואפילו למ"ד שומא דער איהו דלפסיד אנפשיה: **מלא בחפיסה או בדלוסקמא**. שום שטר: או **שמאל כתיבין של שטרות**. בכרך או באגודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה ודלוסקמא ותכריך ואגודה: הרי זה יחזיר. דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא שהכלי סימן כשיאמרו הבעלים ככלי כן וכן מאלת אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוה משלשה**. אם שלשה שטרות של לוה אחד הן שלשה משלשה בני אדם: **יחזירם**. מולאס: **ללוה**. דודאי פרעם והחזירם לו ומירו נפלו שאם מירם נפלו מי קבלם למקום אחד: **ואם שלשה לויס הם**. שלוו מאלס אחד: **יחזירם**. המולאס: **למלוה**. שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מלא שטר בין שטרותיו ואין יודע מה טיבו**. אלא אם הלוה הפקיד אלאו לו המלוה או שמה מקלחו פרוע ומסרוהו לו להיות שליט בניהם ושכח: **יהא מונח**. בירו ולא יחזיר לא ליה ולא לזה: **ואם יש עמו סמפון**. מילי מילי קמני המולאס בין שטרותיו שובר שכתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה שבסמפון**. והשטר בחוקת פרוע. ואע"פ שהיה לשובר הזה להיות מונח ביד הלוה אמרינן האמינו הלוה ואומר מחר תנה לי ושכח: **גמ'** זה בורר לו אחד. כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בן: **דלשפתה** בי דינא. מקיים בהפקח והשלח הנמיאיו אומר ממנו נפל:

ואינה נכריה לשלם אלא מעט ומרווחת הרבה ומשני איתא לדרשמואל ואם היתה מוחלת לבעלה לא תפרע ללקוחות אלא דבר שנתנו ומרווחת הרבה ואע"ג דגבי ערב לאשה כתובה ורואה לגרשה תנן בפרק גט פשוט (ב"ב ד' קעג:) דידור הנאה אלמא חיישין לקנויאל אע"פ שיתחייב לפרוע הכל לערב ולכך חיישין לקנויאל לפי שאין לו צמה לשלם לא דמי דהתם מפסיד הערב מיד וחיישין לקנויאל אכל הכא דלזינו הלל חששא בעלמא שמה לא מכרה ואפי' מכרה שמה לא יפסידו הלקוחות כי אינו מוציא מהם אלא חוב שיהיה להם על הבעל יהיה להם על האשה וגבי חייב מודה דחיישין לעיל לקנויאל לפי שיוצא מיד מן הלקוחות ועוד יש לחוש משום לקוחות שלא באחריות שיפסידו לגמרי: **שובר** בזמנו טורף. אע"פ ששטר מכירה נמסר ללקוחות תחילה אינו מועיל וטורף הבעל כיון וכן אמר לעיל גבי שטרות עבדים ונראה שתקנת חכמים היא שזוכה משעת חתימה אע"פ שלא נמסר לו עד ימים רבים אחרי כן שאם לא כן לעולם לא יוכלו העדים לחתום אלא אם יראו המסירה משום חששא דכתב בניסן ולא נתן עד תשרי ומוציין ביני וביני ולענין איסור נראה דאם עבד בא על בת ישראל קודם שצא לידו גט שחרור שפסלה ושמה גם גבי איסור זכין לו משעת חתימה אע"פ דלא שייך טעמא דפרישית מ"מ לא פלוג רבנן ויש כח ביד חכמים לעקור דבר מן המורה וא"ת והא אביי סבר כר"א דלמך עדי מסירה כתיב גבי מתנתא (ט) דחתימי עלה תרי גיסי ור"א סבר בפרק מי שהיה נשוי (כתובות דף ד:) כתב לוה ולא מסר לו לוה ומסר לו לוה מסר לו תחילה קנה וי"ל דהיינו שמה שטרות שמתן כתוב צוה ביום אחד שאין ניכר מתוכו איזוהו מזה קודם לכך אזלינן בחר מסירה אכל אין זמן שיה החתום קודם וזה אע"פ שהמאחר נמסר תחילה ועצודא דהתם דכתבתינהו לרמי בר חמא בצפרא ולרבי עוקבא צפניא ואוקמינה רב ששת צדיה דרמי בר חמא משום דקדים ורבי נחמן אוקמינה לרבי עוקבא צנכסיה משום שודא התם מיירי דלא ידעינן למי נמסר תחילה ורבי ששת סבר כמו שנכתב תחילה לרמי מסתמא גם לו נמסר קודם ורבי נחמן סבר כיון דלזינו מוכיח מכח השטר שקדם אין לומר שנמסר לו תחילה אע"ג שנכתב קודם ולכך הוה דינא שודא אכל אם הוה ידעינן למי נמסר קודם היה זוכה כיון ששניהם כתובים ביום אחד וא"ת ויחוש ללמלא זנתה כתובה ביום אחד וא"ת ויחוש דהשתא ליכא למימר עדיו בחתומיו זכין לו וכשיוצאו הבעל והלקוחות שטרם יהא זמנם שוה ואין יודע דמי קדם ויאמר הבעל ללקוחות תצאו ראייה שקדמתם לפי שהוא מוחק שהנכסים שלו והלקוחות רואין לטרופך בצדיל האשה וי"ל דהא ליכא למיחש שתמכור ביום כתיבת השובר:

מחול ושפיר טרף עבד: **בשטר כתובה יולא מתחם ידה**. שםצ"ה לפנינו דליכא למיחש לשמה מכרה בטובת הנאה שאילו מכרתה היתה מוסרת הכתובה ביד הלוקח: **לשפי כתובות**. שמה שני שטרי כתובה היו לה [יש] לחוש שמה מסרה אחד ללוקח וצאה לחזור בה ולמחול אכל בעלה ומסרת לו שובר המוקדם לשטרו של לוקח. אלא ודאי איתא לדרשמואל ומתוך צדיקה למחול שטר כתובה לבעלה עכשיו לא חיישין לשמה כתבה ליתן בניסן כו': ואזני **אמר**. מהכא לא תסייע לדרשמואל: **חדא דלשפי כתובות לא חיישין**. הלכך ליכא למיחש ללמלא זנתה בטובת הנאה: **ועוד**. אי נמי זנתה בטובת הנאה לית לן למיחש לשמה כתבה לשובר בניסן ולא קבלה עד תשרי דאי נמי הכי הוה כי מטא שובר לידה בתשרי וזכה למפרע זו מומן חתימתו ולא היה ממכרה שנתיים כלום ושובר מומן הכתוב זו טורף ואזני לטעמיה כו': **מתני'** איגרות שום. ששמו ב"ד נכסי ליה למלוה בטובתו: **ואיגרות מוזן**. קטניה לזון את בת אשתו: **מיאונין**. קטניה יתומה שהשיאה אמה ואחיה לדעתה יוצאה ממנו במלאוץ ואינה נכריה גט אלא אומרת בפני שלשה אי אפשי בפלוני בעלי וכותבין ליה ב"ד שטר שמיאנה בפניהם להיות לה עדות שמתורה לישא: **שטרי בירוין**. בגמרא מפרש: הרי זה יחזיר. דליכא למיחש לשמה נמלך דהא ב"ד לא כתבום אלא דבזר פרעון ולפרעון נמי ליכא למיחש דבהני שטרות לא שייך זהו פרעון כדלמרינן לעיל (ד' טו): ואפילו למ"ד שומא דער איהו דלפסיד אנפשיה: **מלא בחפיסה או בדלוסקמא**. שום שטר: או **שמאל כתיבין של שטרות**. בכרך או באגודה. ובגמרא מפרש מאי חפיסה ודלוסקמא ותכריך ואגודה: הרי זה יחזיר. דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמרא שהכלי סימן כשיאמרו הבעלים ככלי כן וכן מאלת אותם וכן תכריך ואגודה הרי זה יחזיר דדבר שיש בו סימן הוא כדמפרש בגמ': **אחד הלוה משלשה**. אם שלשה שטרות של לוה אחד הן שלשה משלשה בני אדם: **יחזירם**. מולאס: **ללוה**. דודאי פרעם והחזירם לו ומירו נפלו שאם מירם נפלו מי קבלם למקום אחד: **ואם שלשה לויס הם**. שלוו מאלס אחד: **יחזירם**. המולאס: **למלוה**. שהדבר ידוע שממנו נפלו: **מלא שטר בין שטרותיו ואין יודע מה טיבו**. אלא אם הלוה הפקיד אלאו לו המלוה או שמה מקלחו פרוע ומסרוהו לו להיות שליט בניהם ושכח: **יהא מונח**. בירו ולא יחזיר לא ליה ולא לזה: **ואם יש עמו סמפון**. מילי מילי קמני המולאס בין שטרותיו שובר שכתב על אחד משטרותיו: **יעשה מה שבסמפון**. והשטר בחוקת פרוע. ואע"פ שהיה לשובר הזה להיות מונח ביד הלוה אמרינן האמינו הלוה ואומר מחר תנה לי ושכח: **גמ'** זה בורר לו אחד. כשבוררין להן דיינין כותבין להן זה בירר לו את פלוני וזה בירר לו את פלוני שלא יוכלו לחזור בן: **דלשפתה** בי דינא. מקיים בהפקח והשלח הנמיאיו אומר ממנו נפל:

(א) כתובות פה: פו. קדושין מת. ב"ב פט. ב"ב קמז: (ב) [לעיל י"ג י"ד י"ה לקמן ל:]; (ג) [נ"ג מ"ו מ"ח כתובות ק: ד"ה אגודה, (ד) [לעיל ט: י"ח]; (ה) [נ"ג מ"ו ע"ב ד"ה מלא יערי מ"ו יעין כת. ד"ה מלאו, (ו) לקמן כ"ה, (ז) לקמן ס:]; (ח) [פירושו מלאו צדיק לקמן ע"ב ד"ה סמפון]; (ט) [לעיל מ"ח קמח, (ע"ב); (י) [לעיל מ"ח יעין ס:]; (יא) ר"מ מ"ו, (ב) [פסחדין ל:]; (כ):

מוסף רש"י

המוכר שטר חוב לחבירו שחייב לו לוה מלוה ממון ומסר לו המלוה את השטר ליד לוקח ומכרו לו וכתב לו קני לך איהו וכל שבזדיקה, אי נמי כדפסקין התם (ב"ב ע"ג) הלכה אחרית נקטת בתוספתא (רשב"ם ב"ב פסח). וחזר ומחלו. המוכר שהוא מלוה מחלו ללוה (כתובות פ"ה). מחול. דלמך ליה לוה ללוקח לאו בעל דברים דדיי את (שם) דלא נכר לו ראשון לשי אלא כל זכות שצדקה ליה, דלא דייקא ה"ה לוקח ממלוה דלמך שטרותיה דעולה, ומיהו משתייח יחזיר לו לוקח, דהא הלכתא היא דיינינן דינא דגמייהו חה הפסד משתייח כסופך שטרותיו של חבירו דק"ל דמיב מההוא עובדא דכפיה רפסי לרבי אשי ואבגי מיהו כי כשורא ללמלא (רשב"ם ב"ב פסח). ואפילו יורש. של מלוה, מחול. שהלוה לא תמחיו ללוקח גלוס אלא מתמת המוכר, והרי מחלו אלאו (קדושין פ"ח) וצדקה הוא דלא אש שטר על לוקח מנה שנתמך לו שטר הלוה אלא לזכות בטובת הכתוב בו במקום המלוה או הירש, אך לא נעקר שטרותיו מן המלוה וקרינא ביה עבד ליה לאש גלוה ויכול למסר שטרותיו (ב"ב שם). וכל מעשה ב"ד כל מלתא דלמך ב"ד לקיים, דליכא למיחש לנמלך עתהינן שלל ליתן (לעיל י"ח). סמפונות. כל דבר המצטל דבר קרוי סימפון של, כגון שובר הלוה, סמפון של שטר (קדושין י"ב) ובניין לקחו (ב). הכא תרגמו. צבצל שטרי טענתא. שני שפיר דיינינן היו כותבין טענות אביי הריב כדכי שלל היו טענין וחוסיין וטענין ועל פיו חותמין טענות פוסקין דיינינן את דינם (רשב"ם ב"ב פסח). כי דינא דרב הונא. שהוכה שם לקיימו ב"ד וככותבו והפק ונפל מזה הוה מונח וזה הוחזק שני יוסף בן שמעון צדקתה העיר (גיטין כו).